

Asia: VN/13605/2023 ja VN/13604/2023

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja hyvinvointialueiden rahoituksesta annettujen asetusten muuttaminen (siirtolaskelmien tarkistaminen)

Kysymykset

1. Yleistä ehdotuksesta ja sen tavoitteista.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta lausua rahoituksen siirtoa koskevien laskelmien oikeellisuudesta. Yleiskommenttina haluamme nostaa toistuvasti esille, että Pohjois-Karjala on yksi edelläkävijöistä ja olemme tarvevakioidusti Suomen kustannustehokkain alue. Siksi ei ole oikein eikä yhdenvertaista, kun mm. siirtymätasauksesta ja valtionosuushahmotelmista johtuen maakuntana Pohjois-Karjalan sekä hyvinvointialuetta että maakunnan kuntia rankaistaan tästä edelläkävijyydestä.

Hyvinvointialueiden rahoitusjärjestelmän tulisi toimia niin, että vuoden 2023 hyvinvointialueiden rahoitus vastaa kunnista ja kuntayhtymistä siirtyneitä toiminnan kaikkia ja tosiasiallisia kustannuksia.

2. Huomioon otettavat erät.

Ovatko kunnan peruspalvelujen valtionosuusasetuksen luonnoksessa mainitut oikaistavat erät (2 momentin kohdat 1-6) perusteltuja ja niiden huomioon ottamisen tapa mielestänne tasapuolinen kuntien välillä?

- 1. takautuvat pelastustoimen varallaolokorvaukset**
- 2. sote- ja pela- kuntayhtymien takautuvat alijäämät ja ylijäämät**
- 3. kunnan kirjaamatta jättämä osuus sote-kuntayhtymän alijäämästä**
- 4. sote- ja pela-kuntayhtymien ylijäämän palautus ja alijäämän kattaminen**
- 5. muiden sote-yhteistoimintaorganisaatioiden ja pelastuslaitosten 2-4 kohdissa tarkoitettu ylijäämän palautus tai alijäämän kattaminen**
- 6. palveluluokille kirjatut sote- ja pela -toimitilojen ja kiinteistöjen luovutusvoitot ja -tappiot sekä osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot ja -tappiot**

1. takautuvat pelastustoimen varallaolokorvaukset

- On tärkeää, että tarkistetaan kuntien kirjaukset pelastustoimen varallaolokorvauksien osalta. Samalla selviää, ovatko kohdennukset vuosille 2021 ja 2022 kirjattu oikein ja oikeille vuosille.

2. sote- ja pela- kuntayhtymien takautuvat alijäämät ja ylijäämät

- On tärkeää, että tarkistetaan kuntien kirjaukset takautuvien alijääminen osalta. Samalla selviää, ovatko kohdennukset vuosille 2021 ja 2022 kirjattu oikein ja oikeille vuosille.

3. kunnan kirjaamatta jättämä osuus sote-kuntayhtymän alijäämästä

- On tärkeää, että tarkistetaan kuntien mahdollisesti kirjaamatta jääneet osuudet. Samalla selviää, ovatko kohdennukset vuosille 2021 ja 2022 kirjattu oikein ja oikeille vuosille. Varsinkin palkkaharmonisoinnin kirjaaminen eroaa kuntayhtymän tilintarkastajan ohjeistuksessa Pohjois-Karjalan osalta.

4. sote- ja pela-kuntayhtymien ylijäämän palautus ja alijäämän kattaminen

- On tärkeää, että tarkistetaan kuntien kirjaukset myös alijäämän kattamisen osalta.

5. muiden sote-yhteistoimintaorganisaatioiden ja pelastuslaitosten 2-4 kohdissa tarkoitettu ylijäämän palautus tai alijäämän kattaminen

- Tämäkin on syytä tarkistaa, vaikka asia ei koske Pohjois-Karjalaa.

6. palveluluokille kirjatut sote- ja pela -toimitilojen ja kiinteistöjen luovutusvoitot ja -tappiot sekä osakkeiden ja osuuksien luovutusvoitot ja -tappiot

Palveluluokakohtaiset kirjaukset luovutusvoittojen/tappioiden osalta on tärkeää tarkastaa.

3. Onko mahdollisesti jokin muu merkittävästi laskelmia vääristävä erä?

Palkkaharmonisoinnin kirjausten tarkistaminen on välttämätöntä. Samoin hyvinvointialueille vuoden 2023 alussa siirtyneiden toimintojen tarkastelu on tärkeää, jotta kaikki siirtyvät toiminnot on kirjattu samalla tavalla kuntien kesken.

Itä-Suomen alueella muusta maasta poikkeava laskelmia erityisesti vääristävä erä on ISLAB-liikelaitoskuntayhtymän purkautumisesta johtuvat kirjaukset TP22 yhteydessä. Tämä purkautuminen tuli tehtäväksi vain ja ainoastaan lainsäädännössä olleen ”valuvian” vuoksi. Ongelma koskee Pohjois-Savoa, Etelä-Savoa ja Pohjois-Karjalaa.

Koronakustannusten/tulojen vaikutuksen tarkistaminen on syytä tehdä. Varsinkin vuonna 2021 kuntiin/kuntayhtymille kohdentui mm. takautuvia koronatuloja. Myös koronan aiheuttaman hoitovelan huomointi on merkityksellistä.

Valtakunnallinen ongelma merkittävästi vääristävästä tilanteesta on asiakasmaksujen epäarvoisuus. Asiakasmaksujen pitäisi valtakunnallisesti olla yhdenmukaiset, nyt valtion rahoituksella kompensoidaan tiettyjen alueiden asiakasmaksuja.

Vuosien 2021 ja 2022 toimitilakustannukset ovat olennaisesti matalammat kuin vuonna 2023 kunnille maksettavat toimitilavuokrat, erotus pitäisi huomioida.

4. Vaikutuksen merkittävyyden arviointi.

Kuntakohtainen tieto oikaistaisiin ainoastaan silloin, jos kyseinen tieto vääristää merkittävästi yksittäisen kunnan tai hyvinvointialueen rahoitusta. Merkittävänä pidettäisiin vaikutusta, joka olisi vähintään noin 30 euroa asukasta kohden laskettuna. Onko oikaisun kynnys mielestänne oikea?

Esitetty 30 euroa asukasta kohden on liian rajaava. Tietojen oikaisemissa pitää hyväksyä selkeistä virheellisyyksistä johtuvat oikaistavat kokonaisuudet ilman eurorajaa. Tällainen kokonaisuus on esim. ISLAB-liikelaitoskuntayhtymän purkautuminen TP22 yhteydessä. Tämä purkautuminen tuli tehtäväksi vain ja ainoastaan lainsäädännössä olleen ”valuvian” vuoksi.

Tietyissä kokonaisuuksissa (esim. luovutusvoitot) kannattaa jonkinlainen euromääräinen raja (< 30 €/asukas) asettaa, koska ei ole tarkoituksenmukaista, että jokainen erittäin pienikin erä tulisi huomioida.

5. Menettely. Näkemyksenne ehdotetun oikaisumenettelyn toimivuudesta (kysely kunnille ja kuntayhtymille=hyvinvointialueille, muut saatavissa olevat selvitykset ja tiedot, siirtolaskelmaluonnos ja sen kommentointimahdollisuus)?

Näkemyksemme mukaan on oikea tapa lähettää kysely sekä kunnille että kuntayhtymille/hyvinvointialueille. Tämän jälkeen tietojen vertailu on tärkeää, jotta mahdolliset epätarkkuudet nousevat esille.

Kommentointivaiheessa tulee kaikilla osapuolilla olla mahdollisuus nähdä sekä kuntien että hyvinvointialueen vastaukset ja kommentoida niistä johdettuja laskelmia.

6. Muita huomioita.

-

Silvennoinen Paula
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue - Pohjois-Karjalan hyvinvointialue,
talousjohtaja Ismo Rouvinen